

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Stedelijke Basisschool - De Sportschool te GENTBRUGGE

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	22401
Instelling	Stedelijke Basisschool - De Sportschool
Directeur	Rony TROCH
Adres	Jules de Saint-Genoisstraat 93 - 9050 GENTBRUGGE
Telefoon	09-230.79.36
Fax	09-232.41.56
E-mail	sportschool.dir@gent.be
Website	www.desportschool.be
Bestuur van de instelling	Stad Gent - Dep. Onderwijs en Opvoeding
Adres	Keizer Karelstraat 1 - 9000 GENT
Scholengemeenschap	Nexus Gandae
Adres	Neermeerskaai 2 - 9000 GENT
CLB	Interstedelijk CLB Gent
Adres	Jubileumlaan 215 - 9000 GENT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	02-12-2014, 04-12-2014 en 05-12-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	05-12-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	19-12-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Johan KETS
Teamleden	Myriam VANDE MOORTELE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	14
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	16
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	17
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Sociale en emotionele begeleiding.....	18
4.2 Rapporteringspraktijk.....	20
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	22
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	25
6.1 Wat doet de school goed?.....	25
6.2 Wat kan de school verbeteren?	25
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	26
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	27
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	27

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

'De Sportschool' in Gentbrugge is een basisschool van het stedelijk onderwijs Gent. Ze schrijft vooral leerlingen uit de onmiddellijke buurt in. Gedurende de voorbije jaren kreeg de infrastructuur een grondige verbouwing. Conform haar visie, profileert de school zich als een kleinschalige instelling, die bewegingsgezindheid en welbevinden van kinderen hoog in het vaandel draagt.

Op basis van het **vooronderzoek** op 24 november 2014, onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de inspanningen van de kleuterafdeling om voor Nederlands en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze of de eindtermen voor Nederlands en muzische vorming nagestreefd en bereikt worden. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de sociaal-emotionele begeleiding en de rapporteringspraktijk. Ze onderzocht aspecten van het algemeen beleid en een selectie van overige erkenningsvoorwaarden. Ten slotte ging ze ook na in welke mate de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

De **kleuterafdeling** streeft de ontwikkelingsdoelen voor **Nederlands en muzische vorming** in voldoende mate na via een thematisch onderwijsaanbod. Ze richten zich op de leerplandoelen en geven kleuters de ruimte om zelf mee de inhoud van de thema's te bepalen. Dit zorgt voor een ruime en gevarieerde waaier aan activiteiten, waarbij actief taalgebruik een belangrijke klemtoon krijgt. De geleidelijke woordenschatuitbreiding over de klassen heen, mist nog wat afstemming. De invulling van de speelleerhoeken en de tussenkomsten van de klasleerkracht stimuleren de talige interactie. Muzische vorming gebeurt vaak in klasoverschrijdende groepen. Dit biedt kleuters heel wat kansen om te exploreren en te experimenteren binnen de verschillende muzische domeinen. De veilige, ongedwongen sfeer maakt een creatieve expressie mogelijk. Kinderen bij wie de ontwikkeling niet verloopt zoals verwacht, krijgen extra ondersteuning in samenwerking met het zorgteam.

In de **lagere afdeling** steunen de onderwijzers op een onderwijsleerpakket om de lessen **Nederlands** vorm te geven. Soms wijken ze hier van af, bijvoorbeeld om aan te sluiten bij de actualiteit of bij de keuze van functionele schrijfopdrachten. Leesbevordering krijgt een voorname plaats en begrijpend lezen koos het team als aandachtspunt. Geregeld krijgt taalsystematiek nogal eenzijdig de klemtoon bij taalbeschouwing. Ook bij de toetsen is er vaak een onevenwicht tussen mondeling en schriftelijk taalgebruik. Anderzijds valt het positief op dat heel wat leerlingen hun mening passend en onderbouwd kunnen verwoorden.

Muzische vorming was enkele jaren geleden een prioritair werkpunt en het positieve effect is nog merkbaar in de wekelijkse 'creanamiddagen' die het team organiseert. Leerlingen maken er kennis met verschillende muzische werkvormen, in combinatie met een sport- en bewegingsaanbod. Keuzemogelijkheid en creatieve betrokkenheid zijn basisingrediënten voor deze aanpak. Het team zorgt voor evenwicht en volledigheid tussen de muzische domeinen. Maar of dit ook zo is binnen elk domein, is uit de planning minder duidelijk op te maken. Evaluatie van dit leergebied kan nog aan kracht winnen, omdat er weinig ontwikkelingsgerichte beoordelingscriteria voorhanden zijn.

Het onderzoek van de kwaliteitsbewaking richtte zich in de eerste plaats op de **sociaal-emotionele begeleiding** van kinderen. Zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling lopen talrijke initiatieven die dit ontwikkelingsaspect en het welbevinden van leerlingen ondersteunen. Het team beschikt over een stevige set van materialen en afspraken op dit vlak. Bij evaluatie en rapportering komen gevoelens en sociale competenties uitdrukkelijk aan bod en beoordelen leerlingen zichzelf op dit vlak.

De **rapporteringspraktijk** was al onderwerp van reflectie binnen het team, bij de bijsturing van het leerlingrapport. De school kiest voor verschillende rapporteringsvormen om kinderen zo breed mogelijk te beoordelen. Toch is de diepgang, het evenwicht en de informatieve waarde ervan nog sterk leerkrachtafhankelijk. De uiteenlopende visies op ontwikkelingsgerichte evaluatie bieden te weinig basis voor gelijkgerichtheid bij de rapportering. De aandacht voor zelfevaluatie biedt alvast wel mogelijkheden.

Het **algemeen beleid** binnen de school berust hoofdzakelijk bij de directeur, met ondersteuning van de vervangende directeur en het zorgteam. 'Faciliteren, luisterbereidheid en vertrouwen' vormen het - overigens gewaardeerde - credo van de schoolleiding. Maar soms lijkt de balans tussen autonomie en gelijkgerichtheid wat zoek door een beperkt aantal afspraken. Klasnabije ondersteuning wil de directeur dringend aanpakken, eventueel met hulp van de pedagogische begeleidingsdienst, die al eerder waardevolle steun bood bij vernieuwingstrajecten. Outputanalyse is een groeiend werkinstrument voor de kwaliteitszorg binnen de school.

De onderwijsinspectie formuleert een **gunstig advies** voor het erkenningsonderzoek, zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling. Ze waardeert de inzet van de teamleden en is ervan overtuigd dat de school de geformuleerde aanbevelingen zal gebruiken om haar onderwijskwaliteit verder te optimaliseren.

De school krijgt een gunstig advies voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving. Ze spoort de risico's op een planmatige manier op, vermeldt ze systematisch in beleidsdocumenten en probeert om tekorten te verhelpen. De onderwijsinspectie vertrouwt erop dat de school de aandachtspunten blijft opvolgen en resterende verbeterpunten wegwerkt. Zo kan ze haar dynamisch risicobeheersingsbeleid verder optimaliseren.

Ook voor de overige erkenningsvoorwaarden is het advies gunstig. Wat de overige regelgeving betreft, moet de school in de toekomst het schoolreglement en de verplichte informatie aan ouders nog op enkele punten vervolledigen. Ze moet eveneens de procedure voor het afleveren van de getuigschriften en de bewaartermijn van de notulen respecteren.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands in voldoende mate na. De kleuteronderwijzers zorgen voor een doelgericht onderwijsaanbod en ondersteunen kleuters in hun ontwikkeling.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming in voldoende mate na. Het gevarieerd en klasdoorbrekend onderwijsaanbod biedt de kleuters heel wat kansen tot exploreren en experimenteren. Een veilig en warm leefklimaat draagt bij tot ongedwongen muzische expressie.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De kleuteronderwijzers richten zich op een bundel met geclusterde leerplandoelen bij het bepalen van het onderwijsaanbod. In hun dagplanning verwijzen ze met een code naar de geselecteerde doelen. Vaak vertalen ze die ook in concrete lesdoelen, hoewel daar op schoolniveau weinig afspraken over bestaan. Ook voor frequent terugkerende activiteiten stellen ze een lijst met bijbehorende doelen samen. De meeste teamleden geven aan dat ze daar telkens een of meerdere uit selecteren. Doelen voor Nederlands komen hierbij vaak aan bod, muzische doelen opvallend minder in sommige klassen.

Daarnaast hanteren ze een meer ludieke visuele voorstelling van de verschillende muzische domeinen als referentiekader om zicht te krijgen op de verwachtingen voor dit leergebied. Dit instrument stimuleert volgens hen het streven naar volledigheid en evenwicht. De meeste teamleden duiden op een doelenlijst aan welke doelen al kansen kregen in de behandelde thema's. De aangeduide doelen zijn ook effectief in de dagplanning terug te vinden. Op die manier komen ze hiaten op het spoor, die ze in volgende thema's proberen weg te werken. Hierbij merken ze ook op dat 'ontbrekende doelen' vaak impliciet kansen krijgen in diverse activiteiten, zij het misschien minder doelgericht. Een kleuteronderwijzer hanteert een digitale planning, die het overzicht van de gekozen doelen automatisch genereert.

Voor de wekelijkse creanamiddag werkt het team een jaarplanning uit, waarbij verschillende muzische domeinen vrij evenwichtig aan bod komen. Of daardoor ook het aanbod binnen elk domein evenwichtig en volledig verloopt, is uit deze planning niet af te lezen. In een inleidende tekst over het verloop van deze namiddag stelt het team wel enkele leerplandoelen in de focus.

Per thema noteren leerkrachten dominante woordenschat, die ze de kleuters willen bijbrengen. Meestal kiezen ze hierbij zelfstandige naamwoorden (al dan niet met lidwoord), soms werkwoorden, maar opvallend weinig andere woordsoorten. Sommige teamleden maken een onderscheid tussen basis- en uitbreidingswoordenschat. Ze schatten daarbij ook in welke woordenschat bij jongere of oudere kleuters kan aan bod komen. Of dit inderdaad ook zo is, wordt bij de andere collega's zelden afgetoetst.

Voor begripsvorming richten ze zich op een overzichtslijst, die wel een gradatie per leeftijdsgroep voorstelt.

Oudere kleuters krijgen heel wat impulsen rond ontluikende geletterdheid. Per thema voorziet de kleuteronderwijzer activiteiten die auditieve discriminatie en analyse stimuleren. Rijmspelletjes komen frequent aan bod.

Binnen verschillende thema-activiteiten zijn er ruime kansen voor het opdoen van impressies, voor het verwoorden van gevoelens en ideeën en voor expressie via verschillende muzische 'talen'. Soms brengen kleuters een bezoek aan een museum of wonen een toneelvoorstelling bij. Binnen het domein 'beeld' krijgen driedimensionaal werk en groepswork voldoende aandacht. Sommige tentoongestelde werkjes zijn vrij gelijkvormig, wat vragen oproept over de ruimte voor creativiteit.

Anderzijds krijgen (oudere) kleuters veel inbreng bij de invulling van de thema's. Tijdens een praatronde bij de aanzet van een nieuw thema worden ze gestimuleerd om vragen en verwachtingen nauwkeurig te formuleren. De klasleerkracht heeft hierbij oog voor ontwikkeling van de zelfsturing en voor een onderzoeksgerichte houding bij de kleuters. Bij klasoverschrijdende momenten krijgen oudere kleuters ruimte om jongere kinderen te helpen.

Bijna dagelijks is er een reflectiemoment, waarbij kinderen nadenken over hun ervaringen en vooruitblikken op de komende dagen.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

De kleuteronderwijzers verrijken de speelleerhoeken vanuit het lopende thema en creëren zo een rijke leeromgeving. Ze besteden aandacht aan een ordevolle inrichting en verwachten ook van de kinderen dat ze daaraan meehelpen. In symbolen en pictogrammen 'lezen' kleuters waar ze welke materialen kunnen vinden, wie welke taak heeft, waar hun spullen liggen ... Afsprakensymbolen en stappenplannen vertalen de klasregels en de te volgen werkwijzen. Voor de hoekenaanduiding is er een graduele opbouw over de klassen heen afgesproken.

De teamleden hanteren een verzorgde en duidelijke taal. Ze stimuleren een correct taalgebruik bij de kleuters en dringen erop aan dat ze hun ideeën zoveel mogelijk in zinnen verwoorden. Soms werken de gesloten vragen op dit vlak eerder contraproductief.

In de klassen heerst een veilig en warm leefklimaat, waarin kinderen mogen en durven experimenteren, exploreren en genieten. De spontane gesprekjes die kleuters ook met bezoekers voeren, getuigen van hun welbevinden in een geborgen sfeer.

Op vrijdagnamiddag organiseert het kleuterteam een klasoverschrijdende creanamiddag, waarbij kleuters aan muzische workshops deelnemen. Daarnaast is er – aansluitend bij de visie van de school – een ruime keuze uit bewegings- en sportactiviteiten. Teamleden getuigen dat de gemengde groepen en het wisselen van leerkrachten positieve effecten hebben voor het groepsgevoel en voor de onderlinge sociale relaties.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De klassen zijn ruim en tonen een kindvriendelijke inrichting. Muzische verbruiksmaterialen zijn voldoende beschikbaar.
Diverse materialen lokken interactie uit en ondersteunen taalontwikkeling: vertelplaten, zelfgemaakte verhalenboeken, digitale prentenboeken, de poppenkast, telefoontoestellen ... De minder aantrekkelijke ordening van boeken en tijdschriften zorgt in sommige klassen voor gemiste kansen bij leesbevordering. In sommige groepen vormen leesmementjes een vast onderdeel van het dagritueel.

Verbodsborden duiden aan welke kasten niet voor kinderen toegankelijk zijn. In andere, goed bereikbare kasten kunnen ze zelfstandig materialen nemen. Foto's of pictogrammen geven hen een aanduiding over de inhoud. Bij enkele kasten en boxen is het opschrift wellicht alleen duidelijk voor de leerkracht.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Gericht op bijsturing

Sinds dit schooljaar heeft het team afspraken over het gebruik van een observatieschrift. Daarin noteren de kleuteronderwijzers losse observaties, die vooral de houding en het gedrag van kinderen omschrijven. Taalontwikkeling komt geregeld aan bod. Behalve een aantal meer technische vaardigheden, komen observaties over de muzische ontwikkeling van kleuters minder voor. Het team zoekt nog naar de juiste aanpak om hierbij een voldoende breed beeld van elke kleuter te schetsen. Sommige teamleden noteren op klaslijsten gegevens over een deelvaardigheid zoals knippen, scheuren, kleurenkennis ...

Oudere kleuters nemen deel aan schooloverstijgende tests, die de kleuteronderwijzer een aanvullend beeld geeft over de slaagkansen bij de overstap naar de lagere afdeling. Na deze tests rest er nog voldoende tijd om sommige kleuters extra ondersteuning te geven.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Een overgangsgesprek bij het einde van het schooljaar geeft de klasleerkracht een beeld van de kleutergroep, die ze onder haar hoede krijgt. Toch groeit deze beeldvorming vaak al veel vroeger, tijdens klasdoorbrekende momenten en omwille van de beperkte groep. De kleinschaligheid ziet de school op dit vlak als een van haar troeven.

Observaties – al dan niet genoteerd in het observatieschrift – vormen de aanleiding om kleuters individueel of in kleine groepjes extra ondersteuning of aangepaste materialen te geven. Deze leerbegeleiding ontstaat vaak spontaan, naargelang de noden van het moment. Sommige kleuteronderwijzers organiseren hiertoe (individueel aangepast) contractwerk.

Enkele malen per schooljaar is er een 'klasscreening' met de zorgleerkracht. Teamleden bereiden zich grondig voor door hun observaties per kleuter uitgebreid in kaart te brengen. In tegenstelling tot het observatieschrift, is hierbij wel een brede beeldvorming merkbaar. Naast andere aspecten, krijgen Nederlands, muzische vorming en sociaal-emotionele ontwikkeling een voorname plaats. Tijdens dit overleg plant het kleuterteam op meer formele wijze extra hulp voor sommige kleuters. Elk teamlid kan hierbij rekenen op ondersteuning van een zorgleerkracht. Deze werkt vooral klasintern. Soms begeleidt zij de zorgkleuters, soms is dat de klasleerkracht (terwijl zij de groep overneemt).

Het zorgteam verzamelt de gegevens en interventies in een map per kleuter. Sinds kort investeert de school in een digitalisering van deze gegevens, zodat ze beter bereikbaar zijn voor alle betrokkenen.

Preventief nemen leerkrachten ook initiatieven om de drempel tussen derde kleuterklas en eerste leerjaar te verlagen. Verschillende malen per schooljaar organiseren de betrokken teamleden integratieactiviteiten. Daarnaast maken ze didactische afspraken, onder andere over het gebruikte schriftbeeld. Hospiteren in elkaars klas staat nog in zijn kinderschoenen.

**Professionalisering
Deskundigheidsbevordering**

*Nascholingen
Interne expertise*

In de voorbije jaren volgden teamleden verschillende nascholingssessies rond aspecten van taalontwikkeling. Bij individuele nascholingen informeren ze elkaar vaak op een informele wijze over nieuwe inzichten en ideeën. Soms geven ze ook informatiebundels aan elkaar door.

Het gelijke onderwijskansenbeleid van de school zorgt voor verdiepte inzichten en nieuwe initiatieven rond taalvaardigheid.

De school doet frequent een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst om vernieuwingstrajecten te ondersteunen.

Leerkrachten stellen dat ze elkaars competenties goed kennen en dat ze daarvan gebruik kunnen maken, onder meer tijdens klasdoorbrekende momenten.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate. De onderwijzers streven naar een volledig en gevarieerd aanbod, dat aansluit bij de leefwereld van de leerlingen. Kinderen leren hun mening verwoorden op een efficiënte en respectvolle wijze. De leerbegeleiding is erop gericht om leerlingen zo efficiënt mogelijk te ondersteunen.

**Curriculum
Onderwijsaanbod**

*Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren*

Het onderwijsleerpakket vormt de rode draad bij het bepalen van het onderwijsaanbod voor Nederlands. De meeste onderwijzers proberen dit zo volledig mogelijk af te werken in de overtuiging dat ze daardoor voldoen aan de verwachtingen van het leerplan. De jaarplanning voor dit leergebied is dan ook de spreiding die dit leerpakket voorstelt. Toch zijn er teamleden die op een verantwoorde manier afwijken van wat het leerpakket voorstelt, om beter aan te sluiten bij de mogelijkheden van de kinderen of bij actuele gebeurtenissen. In hun dagplanning verwijzen de meeste onderwijzers, zoals afgesproken naar de handleiding van het onderwijsleerpakket. Deze planning is vaak zeer summier en laat uitschijnen dat ze alle voorgestelde doelen en werkvormen gewoon overnemen. Anderzijds zeggen verschillende teamleden dat ze het leerpakket niet zomaar volgen.

Bij de meeste teamleden leeft een grote zorg om leerlingen zo ver mogelijk te brengen op het vlak van Nederlands. Daardoor leggen ze soms klemtonen, die niet volledig meer aansluiten bij de huidige leerplanvisie. Het gevaar bestaat dat zuiver technische taalsystematiek de bovenhand krijgt ten koste van andere, minstens even belangrijke, aspecten van taalbeschouwing.

Leesbevordering is een aspect van taal dat binnen het team bijzondere aandacht krijgt. Boekpromotie en voorleesmomenten komen in de meeste klassen frequent aan bod. In samenwerking met ouders organiseert het team een 'mobiele schoolbibliotheek', die geregeld alle klassen aandoet. De presentatie van de klasbibliotheek kan in meerdere gevallen nog wat aantrekkelijker en gevarieerder gebeuren.

Vaak sluiten de lessen Nederlands aan bij onderwerpen die ook in wereldoriëntatie ter sprake komen. De onderwijzers zorgen hierdoor voor een stevige horizontale samenhang tussen beide leergebieden, die de betrokkenheid van kinderen verhoogt. In sommige klassen draagt ook het gebruik van functionele teksten over actuele onderwerpen daartoe bij. Zo overleggen oudere leerlingen over hedendaagse milieuproblematiek en schrijven ze hierover de bevoegde diensten aan.

Leerlingen krijgen geregeld kansen om te overleggen tijdens groepsopdrachten. Teamleden leggen daarbij de nadruk op passende gespreksconventies en stimuleren belangrijke sociale relatiewijzen. Leerlingen kunnen op een respectvolle manier hun mening verwoorden. Dat valt zelfs bezoekers op school vrij snel op.

Het verduidelijken van lesdoelen aan leerlingen en de reflectie daarover bij het einde van een les, zijn nog geen vaste gewoonte. In enkele lessen was hiervoor wel een aanzet merkbaar.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Het team richt zich op de onderwijstijd die de koepel voorstelt om de doelen van dit leergebied te bereiken.

Ze voorzien gevarieerde werk- en groepeeringsvormen en realiseren meestal een krachtige leeromgeving met ruime kansen voor interactie tussen de leerlingen. Ze proberen de instructiefase beperkt en efficiënt te houden.

De meeste teamleden hanteren Standaardnederlands en stimuleren het gebruik ervan bij de leerlingen.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school voorziet voldoende leermiddelen voor het leergebied Nederlands.

Leerlingen komen in contact met verschillende tekstsoorten. Er zijn voldoende woordenboeken beschikbaar. Taalspelletjes komen soms in contractwerk aan bod. Ook teksten op digitale dragers krijgen aandacht. Hierbij stimuleren teamleden hun leerlingen om het internet op een veilige manier te gebruiken.

Syntheseplaten en heuristieken aan de klaswand zijn in sommige klassen slechts heel beperkt aanwezig. Soms zijn ze vrij klein, wat een efficiënt gebruik bemoeilijkt. Sommige onderwijzers geven aan dat leerlingen voor spelling en taalbeschouwing een individuele opzoekbundel gebruiken.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Ook voor de evaluatie van Nederlands vormt het onderwijsleerpakket het referentiekader, zowel voor inhoud als voor de procedures. Daarnaast hanteert de school enkele genormeerde testen voor technisch en begrijpend lezen. Het zesde leerjaar maakt gebruik van schooloverstijgende toetsen van het eigen net. Voor verschillende domeinen van dit leergebied kan de school goede resultaten voorleggen. Aspecten die niet scoren zoals verwacht, geven aanleiding tot analyse en acties op schoolniveau.

Leerlingen die instappen in de lagere afdeling leggen een taaltoets af om de beheersing van het Nederlands in te schatten en eventueel ondersteunende maatregelen te treffen. Dit jaar bevond zich slechts één leerling in de risicozone.

Uit gesprekken en leerlingenrapporten blijken er nog heel wat verschillen in visie tussen de teamleden onderling. De onderwijzers krijgen zeer veel autonomie bij de keuzes die ze maken in verband met evaluatiepraktijk. Zo voorzien sommigen heel frequent toetsen voor bepaalde domeinen, anderen hechten er minder belang aan of vinden dit een 'moeilijke zaak'. Ook de foutenanalyses bij het leerpakket kennen een wisselend gebruik.

Schriftelijk taalgebruik komt opvallend meer voor in de evaluatie- en rapporteringsgegevens dan mondeling taalgebruik. Voor het domein spreken verwijzen meerdere leerkrachten naar 'een spreekbeurt' in de lessen wereldoriëntatie. Dit spoort niet echt met de visie die het leerplan voorstelt.

Toch zijn er teamleden die zich meer verdiepen in deze materie en pogingen doen om beoordelingscriteria aan leerlingen te verduidelijken. In sommige klassen is de schriftelijke feedback op leerlingenwerk zeer beperkt en biedt hij weinig houvast voor ontwikkeling. Anderzijds is de mondelinge feedback tijdens de les vaak zeer stimulerend.

Het team kiest voor periodes van 'grote toetsen', zelfs bij jonge kinderen. Het leren verwerven van grote, meer complexe leerstofgehelen is hierbij de belangrijkste overweging. Over mogelijke tegenargumenten is nog weinig gediscussieerd. Dit geldt ook voor het vermelden van totaalprocenten op het leerlingenrapport.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Een overgangsgesprek bij het einde van het schooljaar is een eerste stap om zicht te krijgen op de beginsituatie van elke leerling. Vanuit toetsen en observaties verfijnt elke onderwijzer dit beeld, met het oog op wie extra hulp nodig heeft.

Het zorgteam organiseert driemaal per jaar een 'klasscreening'. Als voorbereiding noteren onderwijzers hun bevindingen in een digitaal leerlingvolgsysteem. Gedetecteerde problemen krijgen op die manier een passend antwoord, ofwel door de klasleerkracht zelf, ofwel met ondersteuning van de zorgleerkracht. Hierbij hanteert het team een aanmeldingsformulier, dat een breed beeld van de leerlingennoden schetst, maar ook positieve aangrijpingspunten in kaart brengt. Dit instrument stimuleert de eerstelijnsverantwoordelijkheid van de klasleerkracht.

Tijdens de inoefenfase hanteren teamleden individuele ondersteuning en verlengde instructie als hulpmiddel binnen leerbegeleiding. De zorgleerkracht ondersteunt groepjes leerlingen, zowel klasintern als -extern. Soms mogen leerlingen elkaar helpen.

Het differentiatieaanbod van het onderwijsleerpakket komt niet in elke klas even efficiënt tot zijn recht. Merkwaardig, gezien het team dit als een pluspunt zag bij de keuze van de methode. Gedifferentieerde leesboekjes, aangepast aan het leesniveau, zijn in de verschillende klassen beschikbaar.

Sommige leerlingen genieten dispenserende of compenserende maatregelen, na overleg met de ouders en de leerling zelf. Kinderen met dyslexie mogen een ondersteunend softwarepakket gebruiken.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

Tijdens pedagogische studiedagen komen frequent onderwerpen in verband met dit leergebied ter sprake. Op vraag van het team, investeert de school in een vormingstraject op langere termijn om binnenklasdifferentiatie nog efficiënter aan te pakken.

Kwaliteitszorg

Op basis van leerlingenresultaten stelde de school begrijpend lezen recent als aandachtspunt voorop. Na een analyse van de beginsituatie, reflecteerde het team over mogelijke oorzaken van het probleem. Het zorgteam ontwierp een hulpmap met ondersteunende materialen, aangepast per graad. Het team stelde tussentijdse evaluatie voorop om de effecten van dit initiatief in kaart te brengen.

De school verdiept haar visie op talenbeleid en probeert deze te concretiseren in functie van de schoolcontext.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate. De onderwijzers organiseren een breed en gevarieerd onderwijsaanbod. Tijdens de activiteiten creëren ze een ongedwongen muzische sfeer, met ruimte voor een creatieve inbreng van de leerlingen.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De onderwijzers hanteren diverse referentiekaders om hun onderwijsaanbod voor muzische vorming te structureren. Iedereen beschikt over een overzicht van de eindtermen en over een lijst met geclusterde doelen uit een neteigen instrument. Dit biedt teamleden inspiratie bij de keuze van activiteiten. Daarnaast zoeken verschillende teamleden ook nog naar ideeën op verschillende internetsites.

De planning van de wekelijkse, klasdoorbrekende creanamiddag geeft een spreiding aan van de verschillende muzische domeinen over een langere periode. Dit zorgt voor een zeker evenwicht tussen die domeinen.

Per week maakt elke betrokken onderwijzer een voorbereidingsfiche voor zijn/haar activiteit op die creanamiddag. Daarop duidt hij de werkvorm en de beoogde eindtermen aan. De ruimte die daarop voorzien is voor verwijzing naar leerplandoelen, krijgt vaak een andere invulling: lesverloop, materialen, een paar staakwoorden... Andere fiches verwijzen wel naar een code van gekozen leerplandoelen of vermelden lesdoelen. Of op die manier alle leerplandoelen per domein een kans krijgen, gaat het team niet expliciet na. Evenmin of de keuzes van de kinderen alle domeinen bestrijken. De meeste teamleden verwoorden wel dat ze die keuzes desnoods bijsturen.

Wekelijks verzorgt elke onderwijzer ook een tweetal muzische activiteiten in de eigen klas. De voorbereiding en doelgerichtheid daarbij zijn wisselend in duidelijkheid en efficiëntie. Soms loopt eenzelfde onderwerp over verschillende weken door. Als argument voor een evenwichtig en volledig onderwijsaanbod, biedt de dagplanning in vele gevallen nauwelijks een meerwaarde.

Een visuele voorstelling van de verschillende domeinen en bijbehorende technieken, materialen of werkvormen biedt het team wel enige ondersteuning bij zijn streven naar evenwicht en volledigheid. Enkelen proberen hierop aan te duiden wat al aan bod kwam tijdens de creanamiddag. Klaseigen lessen laten ze meestal buiten beschouwing, waardoor het beeld onvolledig blijft. Ook de impliciete veronderstelling dat muzische doelen kansen krijgen in andere leergebieden, heeft het team nog weinig concreet onderbouwd.

Sommige teamleden kunnen aantonen dat in de voorbije jaren wel herhaalde pogingen ondernomen zijn om de volledigheid van het aanbod in kaart te brengen. Maar nu zijn daar geen afspraken meer over.

De beeldwerkjes van leerlingen die in de klas zijn tentoongesteld tonen de aandacht voor driedimensionaal werk. Soms wijken ze weinig af van het model, andere keren vertonen ze meer creatieve variatie. Tijdens observatiemomenten werd duidelijk dat de onderwijzers een evenwicht zoeken tussen aanleren van technieken en ruimte geven om te experimenteren met meer persoonlijke expressie.

Nu en dan voorzien sommige teamleden (korte) beschouwingsmomenten, waarbij verschillende media de impressie bij leerlingen versterken. Soms worden leerlingen voor problemen gesteld, wat hun creativiteit uitdaagt.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De meeste onderwijzers voorzien voldoende onderwijstijd om de muzische doelen te realiseren in de eigen klas of tijdens de creanamiddag. In deze laatste werkvorm nemen ook beweging en sport behoorlijk wat ruimte in. Maar dit spoort met de uitgangspunten in de visie van de school.

In tegenstelling tot de planningsdocumenten, bewijst het team tijdens observatiemomenten dat de prioritaire aandacht voor muzische vorming in het verleden, nog altijd een positief effect heeft op de onderwijsaanpak in de klas. De crea-activiteiten tonen een gevarieerde invulling, met ruimte voor keuze en eigen inbreng van de leerlingen. Bij de doorloopbezoeken heerste in de klassen een ongedwongen muzische (of sportieve) sfeer, waarbij leerlingen sterk betrokken bezig waren en zichtbaar genoten van hun expressie of er honderduit over vertelden.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende gebruiks- en verbruiksmaterialen, zoals het leerplan die voorschrijft. De onderwijzers weten waar ze de muziekinstrumenten kunnen vinden, er is een mobiele verkleedkoffer... Sommigen vinden het jammer dat er slechts één fototoestel op school is. De recent aangekochte I-pads compenseren dit tekort. Tijdens muzische activiteiten krijgen leerlingen de opdracht om hiermee filmpjes te maken en interviews af te nemen, die later op de schoolwebsite komen. Ook onderwijzers maken er gebruik van om muzische processen vast te leggen en op het digibord weer te geven. De klaslokalen zijn ruim genoeg om bewegingsactiviteiten toe te laten. In andere gevallen benut het team ook de sportzaal, de eetzaal en de leraarskamer.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Gericht op bijsturing

Evaluatie van muzische activiteiten is nog een moeilijk punt voor het team. Dit onderdeel krijgt dan ook een diverse invulling. In naam van de 'autonomie' blijven vele teamleden onzeker en zoekend naar een verantwoorde en haalbare aanpak op dit vlak. Toch is er een zekere consensus over enkele aspecten. Teamleden stellen dat het muzische proces primeert. Ze kiezen ervoor om de verschillende domeinen te beoordelen met een categorie (voldoende, goed ...) in de plaats van een cijfer. Ze geven stimulerende mondelinge feedback tijdens de activiteit en waarderen de inzet van leerlingen.

Over criteria om proces en product te beoordelen, over de inbreng van leerlingen daarbij, over het verrekenen van talent en inspanning ...: daarover lopen meningen nogal uiteen. Bovendien blijft de schriftelijke feedback aan leerlingen vaak beperkt tot een inkleuring per domein, tweemaal per jaar. Of een leerling daaruit veel handvatten voor verdere ontwikkeling kan afleiden, blijft de vraag. Soms is de aanvullende commentaar onderaan meer ontwikkelingsgericht.

Binnen het team groeien wel waardevolle, maar individuele pogingen om enkele criteria vooraf te formuleren, om zelfevaluatie ook kansen te geven binnen dit leergebied, om leerlingen te laten reflecteren over hun werkwijze ... De onderwijzers gebruiken de digitale media op school vooral om (muzische) processen vast te leggen. Deze media bieden echter nog ruimere mogelijkheden voor reflectie en evaluatie, samen met de leerlingen. Toch leven ook hiervoor al ideeën binnen het team.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De procedures voor beeldvorming die het team gebruikt, bevatten weinig aspecten van muzische ontwikkeling. Sommige teamleden proberen zicht te krijgen op muzische talenten van hun leerlingen en op de buitenschoolse initiatieven waaraan ze deelnemen.

De meeste onderwijzers hebben extra aandacht voor welbevinden en voor een aangename, veilige klassfeer, die ongedwongen expressie mogelijk maken. Tijdens crea-activiteiten voorzien verschillende onderwijzers een gedifferentieerd aanbod binnen de heterogene groep. Sommigen stimuleren leerlingen om bijvoorbeeld zelf bewegingssuggesties te doen en zo hun betrokkenheid te verhogen.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school is waakzaam voor mogelijke veiligheidsproblemen. Als gemeentelijke basisschool van de stad Gent kan ze een beroep doen op diverse interne en externe instanties. Ze krijgt tevens ondersteuning van een overkoepelende preventieadviseur die het welzijnsbeleid coördineert. De meeste opmerkingen in verslagen van externe deskundigen zijn opgenomen in de planning.

Op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving vertoont de school meerdere plaatsen met risico op valgevaar. Zo is de vloerbedekking van de turnzaal dringend aan herstelling of vernieuwing toe. De betegelde speelplaats van de lagere afdeling ligt op sommige plaatsen behoorlijk oneffen en ook de mattenconstructie is voor verbetering vatbaar. De voorgelegde asbestinventaris is niet voorzien van een schriftelijk advies. Op school ontbreken noodzakelijke instructies voor het gebruik van toestellen, een geactualiseerde inventaris van producten met gevaarlijke eigenschappen en de meeste veiligheids- en gezondheidskaarten. Tijdens het bezoek ter plaatse stelde de onderwijsinspectie vast dat producten met gevaarlijke eigenschappen niet veilig achter slot en grendel worden gestockeerd en dat bij een aantal bewaarde levensmiddelen de vervaldatum overschreden was. Op meerdere plaatsen ontbreken noodzakelijke instructies en pictogrammen betreffende evacuatie.

De school voldoet ruimschoots aan de meeste vereisten inzake gezondheid en hygiëne. Het onderhoud van de talrijke sanitaire ruimtes oogt verzorgd. De teamleden kunnen gebruik maken van de infrastructuur (zoals onder meer de verzorgingsruimte) en een beroep doen op het personeel van de buitenschoolse opvang voor bijkomende ondersteuning. Het register met interventies in het kader van de eerste hulp is zeer recentelijk opgestart in de lagere afdeling en ontbreekt in de kleuterafdeling. Het efficiënt gebruik ervan is nog niet ingeburgerd bij de teamleden.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Het bestuur en de school hebben zicht op de gebreken en weg te werken tekorten. Ze doen pogingen om een tijdspad uit te zetten in relatie tot beschikbare financiële middelen. De onderwijsinspectie vertrouwt erop dat de school de opgesomde aandachtspunten verder opvolgt en dat ze de resterende verbeterpunten wegwerkt.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	neen
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	neen
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	neen
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	neen
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	neen
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Sociale en emotionele begeleiding

Doelgerichtheid Hoewel het team heel wat initiatieven neemt op het vlak van sociaal-emotionele begeleiding, beschikt het nog niet echt over een visietekst, die deze aanpak aanstuurt. De gelijkgerichtheid is eerder 'al doende' gegroeid, naar aanleiding van probleemsituaties in het verleden. Het overleg in dit verband zorgt voor een meer impliciete gezamenlijke doelgerichtheid. Alle leerkrachten zijn doordrongen van de noodzaak om aan het welbevinden van kinderen te werken.

Er ligt wel een ontwerptekst klaar, die nog verdere verfijning en overleg vraagt. De tekst is heel breed opgevat en maakt onderscheid tussen pesten en plagen aan de hand van concrete voorbeelden. Hij beschrijft een schoolspecifiek protocol, met 'gouden regels' op het niveau van kinderen. Ook het 'Plan van Aanpak' voor dit schooljaar verwijst naar een pestactieplan en naar de informatiebundel, die binnen het team verspreid werd. Klas- en speelplaatsafspraken concretiseren de verwachtingen van de school naar de kinderen toe.

Ondersteuning De school zet duidelijke structuren op om problemen op de speelplaats te voorkomen. Naast de speelplaatsafspraken, is er een time-outsysteem voor kinderen die het moeilijk hebben. Er is een uitgebreid bewegingsaanbod en leerlingen mogen zelf sport- en spelmaterialen van thuis meebrengen. Ze mogen ook suggesties doen voor de inrichting van de speelplaats.

Welbevinden van kleuters is een belangrijk aandachtspunt binnen het team. De kleuteronderwijzers proberen aan te sluiten bij de thuissituatie van de kinderen. Kleuters mogen elkaar helpen en frequente klasoverschrijdende en integratieactiviteiten ondersteunen het groepsgevoel. Het kleuterteam richtte een 'snoezelklas' in, waar kinderen tot rust kunnen komen, onder meer via relaxatieoefeningen. Tijdens projectwerking leren kleuters respect opbrengen voor wie 'anders' is.

Alle leerkrachten hanteren specifieke kaarten om met kinderen over gevoelens of sociaal gedrag te praten. Ze kiezen meestal voor een preventieve aanpak door de sociaal-emotionele competenties van de kinderen te verhogen. Een teamlid experimenteerde met een klassenraadschrift, waarbij leerlingen stimuli krijgen om problemen zelfstandig te proberen oplossen. Sociaal-emotioneel gedrag komt veelvuldig ter sprake tijdens formeel en informeel overleg, zodat elk teamlid goed op de hoogte is van de aandachtspunten bij sommige kinderen. Met dat doel is er ook een goede communicatie met de opvangdienst.

Kinderen die het op dit vlak moeilijker hebben kunnen terecht bij iemand van het zorgteam of bij de directeur. Tijdens gesprekken proberen ze samen een beter zicht te krijgen op drijfveren en op alternatieven om verdere problemen te voorkomen. Indien nodig stellen ze een persoonlijk gedragscontract op dat het gewenste gedrag en de eventuele ondersteuning in kaart brengt. Bij meer hardnekkig probleemgedrag, krijgt de leerling een 'MAS'-kaart die dat gedrag

tweemaal per dag gedurende een korte periode evalueert. Hier lijkt het team toch meer te kiezen voor een repressieve aanpak, hoewel leerkrachten argumenteren dat ze ook dan positieve evoluties beklemtonen.

Toen enige tijd geleden pestgedrag de kop opstak, greep het team onmiddellijk in. Ze richtten zich in de eerste plaats tot de kinderen en betrokken daarbij de ouders. Ze kozen ook voor een aanpak op schoolniveau. De klemtoon ligt daarbij op het uitpraten van frustraties. Recent danste de hele school een 'move tegen pesten'. Cyberpesten krijgt bijzondere aandacht bij oudere leerlingen. Dit onderwerp komt systematisch aan bod tijdens de lessen rond veilig internetgebruik.

Doeltreffendheid Van in de kleuterafdeling hebben leerkrachten oog voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Over dit persoonlijkheidsaspect zijn vaak observatiegegevens terug te vinden. Het zorgaanmeldingsformulier verwijst expliciet naar het belang van het sociaal-emotionele bij leren en ontwikkeling.

In de lagere afdeling focust het 'Ikke'-rapport heel sterk op hoe kinderen zich voelen en gedragen in verschillende situaties: op school, in de klas, in de omgang met anderen en - uiteraard ook - tijdens sportactiviteiten. Leerlingen leren zichzelf inschatten en dit beeld vergelijken met het oordeel van de leerkracht. Ze kunnen hun mening verder toelichten en opties voor bijsturing formuleren. Er is ruimte voor de mening van hun ouders. Ook het 'MAS'-rapport brengt sociale vaardigheden van leerlingen in kaart. De evolutie die kinderen tijdens het schooljaar of over de jaren heen doormaken, is er minder gemakkelijk uit af te lezen.

Op schoolniveau is de aandacht voor doeltreffendheid minder expliciet. Toch geven leerkrachten aan dat ze aanvoelen dat de genomen maatregelen effect sorteren. Tijdens teamvergaderingen komt de aanpak van de school ter sprake. Voor dit proces peilde de school recent nog niet naar de mening van kinderen of ouders. Met het uitdoven van de leerlingenraad valt een forum weg om de inspanningen van de school te bespreken.

Ontwikkeling Leerkrachten kiezen geregeld voor een (individueel) nascholingsinitiatief op dit vlak. Ze proberen de nieuwe inzichten toe te passen in de eigen klas en delen de informatie met collega's.

Het team geeft aan dat het gebruik van de 'snoezelruimte' nog in een groeifase zit. Bijkomende materialen en de meest efficiënte organisatievorm zijn actiepunten die ze in de nabije toekomst willen aanpakken. De directeur plant een verdere verfijning van de visietekst rond het pestprotocol. Hij zal de tekst grondig met zijn team bespreken en bijsturen op basis van de ervaringen binnen de school.

4.2 Rapporteringspraktijk

Doelgerichtheid In het schoolreglement vinden ouders een beknopte uitleg over mondelinge en schriftelijke rapportering en over het belang ervan voor de schoolloopbaan van hun kind. In het leerlingenrapport vinden ze meer specifieke uitleg over inhouden en procedures die de school hanteert bij het rapporteren.

Dit zijn voorlopig ook voor leerkrachten de enige documenten die de schoolvisie omschrijven. Een recente vorming voor directies leverde wel een visietekst in dit verband, die al in het team besproken is. Het samenwerken aan nieuwe rapporteringsvormen biedt ongetwijfeld stimuli voor een meer gelijkgericht denken over criteria voor een goed leerlingenrapport. De gekozen rapporteringssoftware poneert een aantal uitgangspunten over evalueren en rapporteren. Opmerkelijk is wel dat het team bij deze vernieuwing niet eerst reflecteerde over 'evaluatie', maar onmiddellijk 'rapporteringspraktijk' aanpakte.

De school opteert ervoor om over een beperkt aantal leergebieden in cijfers te rapporteren. Muzische vorming, attitudes, sociale vaardigheden en bewegingsopvoeding krijgen een beoordeling in categorieën als 'goed', 'voldoende'... Verder kiest de school voor een zelfevaluatie-rapport, dat verschilt naargelang de leeftijd van de leerlingen. Het cijferrapport vermeldt tweemaal per jaar een totaalprocent. Het team heeft hiervoor weinig pedagogische argumenten. Sommige vermoeden dat dit vooral stoelt op traditie en tegemoet komt aan verwachtingen van ouders.

Ondersteuning De kleuteronderwijzers rekenen vooral op informele en formele contacten met ouders om te rapporteren over de ontwikkeling van elke kleuter. Daarnaast gebruiken ze een digitaal berichtenbord om boodschappen en info over het komende thema door te geven. Ouders die niet over dit medium beschikken, krijgen nieuwsbrieven in een 'infomap'. Bij het begin van het schooljaar verduidelijken de kleuteronderwijzers hun klaswerking in een uitgebreide infobrief. Verder vinden de ouders op de schoolwebsite informatie en foto's over wat hun kleuter op school meemaakt. Wanneer de klaspop bij een gezin gaat logeren, neemt hij een klasboek mee met weetjes en foto's over de klas. Ouders noteren er de belevenissen van thuis in.

In de lagere afdeling ontwierp het team heel wat structuren om - op vijf momenten in het schooljaar - over leerlingen te rapporteren. Een softwareprogramma biedt ondersteuning bij het cijferrapport voor wiskunde, Nederlands, Frans en wereldoriëntatie. Opvallend hierbij is de grote aandacht voor schriftelijk taalgebruik, in tegenstelling tot het mondelinge luik. De domeinen van muzische vorming, een selectie attitudes en sociale vaardigheden krijgen een beoordeling in categorieën van 'kan beter' tot 'zeer goed'. De beoordelingsbasis blijft veeleer intuïtief, hoewel de uitleg voor ouders een aantal algemene criteria omschrijft. Leerkrachten kunnen de items van het luik 'sociale vaardigheden' linken aan de betrokken eindtermen.

Een zelfevaluatie-rapport geeft leerlingen de kans om te reflecteren over gevoelens en gedrag in verschillende schoolsituaties. Naast een eigen inschatting krijgen ze ook een appreciatie van de leerkracht. Eersteklassers krijgen enkele maanden na de start een tussentijds rapport dat zich richt op werkhouding, sociale vaardigheden en schrijfhouding.

Het sportrapport sluit volledig aan bij de visie van 'bewegingsvriendelijke school'. Naast conditie en attitudes, zijn alle activiteitsgebieden erin vertegenwoordigd. Een concreet observatiedoel verduidelijkt wat kinderen al kunnen. Deze rapporteringswijze getuigt van ontwikkelingsgerichte communicatie met kinderen. In de kleuterafdeling rapporteert de gymleerkracht frequent over haar observaties aan de klasleerkracht. Ze hanteert een overzichtslijst om de motorische ontwikkeling van elke kleuter in kaart te brengen. Soms reikt ze 'diploma's' uit over specifieke bewegingsvaardigheden.

Ondanks duidelijke structuren voor rapportering, krijgen de leerkrachten vrij veel autonomie om hieraan een invulling te geven. De rapporten verschillen nogal op het vlak van het aantal en de frequentie van de beoordeelde domeinen, de hoeveelheid en de concretisering van de schriftelijke commentaar ... Een nog te weinig uitgeklaarde visie (en afspraken) over 'breed' en ontwikkelingsgericht evalueren ligt mee aan de basis van de beperkte gelijkgerichtheid.

Naast externe rapportering beschikt het team over diverse kanalen om schoolintern aan elkaar te rapporteren. Het digitale zorgsysteem, overgangsgesprekken, klasscreenings, zorgaanmeldingsformulieren ... zijn maar enkele voorbeelden van een uitgebreid netwerk dat een gecoördineerde leerbegeleiding mogelijk maakt.

- Doeltreffendheid** Twee jaar geleden reflecteerde de school over de rapportering van muzische vorming, attitudes en sociale vaardigheden. In een teamvergadering werd toen al nagedacht over een haalbare procedure om muzische vorming te evalueren. Deze reflectie werd echter nog te weinig uitgediept. Het is nog geen gewoonte om te peilen naar de mening van ouders (en kinderen) over de rapporteringspraktijk van de school.
- Ontwikkeling** Verschillende teamleden zijn er zich van bewust dat de aanpak van dit onderwijsproces blijvende reflectie en bijsturing vraagt. De directeur verwoordt dat dit een werkpunt is voor de nabije toekomst, gekoppeld aan een uitdieping van de evaluatiepraktijk binnen de school.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het schoolbeleid ligt in handen van de directeur, die zich laat ondersteunen door een vervangend directeur en door het zorgteam.

De directeur, die nu het zesde jaar in functie is, beklemtoont dat zijn team sindsdien al een lange weg heeft afgelegd. In de voorbije jaren ging zijn tijd als schoolleider voor een groot deel naar de opvolging van de vorige doorlichting en naar verbouwingsperikelen. Ziekte en wisselende invulling van functies vormden een bijkomende drempel voor wat hij als een prioritair werkpunt vooropstelt: een meer klasnabije ondersteuning van leerkrachten.

Hij geeft richting aan zijn beleidsopdracht vanuit twee managementformules, bestaande uit een aantal staakwoorden. 'Faciliteren, luisteren en vertrouwen' zijn aandachtspunten die teamleden duidelijk herkennen in het beleid. 'Controle', beter vertaald als 'feedback over het werk in de klas', is de pijler met de meeste groeikansen. Vanuit respect voor de professionaliteit van elk teamlid, laat de directeur op dit vlak veel autonomie aan zijn teamleden. De keerzijde is echter dat daardoor de gelijkgerichtheid soms zoek is, of dat beginnende of minder zelfzekere teamleden wat structuur missen.

De directeur gelooft in de kracht van persoonlijke gesprekken bij problemen. Hij houdt korte doorloopbezoeken en tekent de leerkrachtenagenda af, maar veelal zonder echt gerichte feedback. Met tijdelijke leerkrachten bespreekt hij hun functieomschrijving en voorziet hij wel gerichte observaties. Leerkrachten getuigen dat ze bij hem terecht kunnen en dat hij op hun vraag mee zoekt naar oplossingen, moeilijke gesprekken ondersteunt of de pedagogische begeleidingsdienst inschakelt. Ook zorgenkinderen liggen hem nauw aan het hart en over 'overzitten' neemt hij een duidelijk standpunt in: hij wil dit zoveel mogelijk vermijden.

Zowel voor organisatorische als voor inhoudelijke zaken kan hij rekenen op de vervangende directeur. Zij staat nog met beide voeten in de klaspraktijk en houdt hem tijdens het wekelijks formeel overleg op de hoogte van de noden binnen de school. Soms vervangt ze hem op externe bijeenkomsten. Vaak neemt ze een deel van de teamvergadering over.

Werkgroepen fungeren veeleer ad hoc, naargelang de behoefte binnen het team. Zo was er een ICT-groep (informatie- en communicatietechnologie), in samenwerking met ouders. De 'MOS'-werkgroep (Milieu Op School) heeft een meer blijvend karakter.

Visieontwikkeling De directeur concretiseert het meer algemene schoolwerkplan in een 'presentatieportfolio'. Daarin legt hij schoolspecifieke standpunten en procedures vast. Hij streeft naar digitalisering, zodat alle betrokkenen de informatie vlot kunnen raadplegen.

Een stralende zon staat symbool voor de schoolvisie. Teamleden geven aan dat dit staat voor een warme, hartelijke school, kleinschalig en met aandacht voor geborgenheid en welbevinden. De stralen vertolken de aandachtspunten die de school beklemtoont. 'Beweging' en 'sport' lijken wel de meest krachtige stralen. Nieuwe leerkrachten leren de school kennen via een onthaalmap en een kort introductiemoment. Daarna kunnen ze met hun vragen bij collega's terecht.

Besluitvorming Tweewekelijks is er een formeel teamoverleg waarop vooral organisatorische, maar ook pedagogisch-didactische agendapunten aan bod komen. De ondersteuning van zorgkinderen is vaak een onderwerp van gesprek. Leerkrachten krijgen de agenda vooraf, samen met het verslag van de vorige bijeenkomst. Ze kunnen desgewenst variapunten toevoegen. Uit de gesprekken blijkt dat ze inbreng hebben bij dit overleg en dat ze zich betrokken voelen bij de besluitvorming.

De klasscreenings zijn het forum bij uitstek om beslissingen te nemen over de opvolging en ondersteuning van zorgleerlingen. Leerkrachten bereiden dit overleg grondig voor en richten zich daarbij meer en meer op de uitgangspunten van 'handelingsgericht werken'.

Duo-partners hebben wekelijks overleg (formeel of informeel). Enkelen leggen de besluiten vast in een kort verslag. Informeel overleg is volgens verschillende teamleden een sterk punt van de school. Ze stellen dat de kleinschaligheid toelaat om op die manier een aantal aspecten van het schoolleven op elkaar af te stemmen.

Kwaliteitszorg De school voerde in een recent verleden enkele zelfevaluatie-onderzoeken uit, onder meer rond het beleidsvoerend vermogen en over de tevredenheid van leerkrachten. Ze werkte daarvoor samen met externe instanties. Omwille van omstandigheden, is daar tot nu toe weinig mee gebeurd. De directeur geeft aan dat de resultaten nog grondig moeten bekeken worden. Naast sterktes als verbondenheid en jobtevredenheid, wijzen deze onderzoeken ook op de nood aan (didactische) feedback. Een zelfevaluatie rond 'leren leren' wacht, om dezelfde redenen, nog op verdere analyse en conclusies.

Leerlingen van de hoogste klas nemen jaarlijks deel aan schooloverstijgende toetsen van het eigen net. Onder meer uit analyse van deze resultaten koos het team ervoor om begrijpend lezen aan te pakken. Het zorgteam stelde acties voor en monitort de effecten via genormeerde tests. De beschikbare resultaten uit het vervolgonderwijs zijn naar verluidt nog te weinig specifiek om de onderwijskwaliteit van bepaalde leergebieden te evalueren. Uit mondelinge feedback van oud-leerlingen en hun ouders kunnen teamleden wel hun tevredenheid afleiden.

De school doet frequent een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst om vernieuwingstrajecten te ondersteunen.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen(groepen) in kaart brengt. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen.

Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen.

De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt.

De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie.

Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van sommige teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Nederlands en muzische vorming komen op een doelgerichte wijze aan bod binnen de thema's in de kleuterafdeling.
- Kleuters krijgen heel wat kansen om de gekozen thema's zelf mee vorm te geven.
- De klasoverschrijdende muzische activiteiten bieden kinderen ruime kansen tot creatieve expressie.
- Leesbevordering en functionele teksten krijgen extra aandacht in de lagere afdeling.
- Tijdens de lessen Nederlands mogen leerlingen hun mening op een efficiënte, maar tegelijk respectvolle manier verwoorden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school neemt heel wat initiatieven om de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen op te volgen en te ondersteunen.
- Het team ontwierp verschillende materialen en procedures om over de ontwikkeling en het leren van kinderen te rapporteren.
- In de lagere afdeling leren kinderen reflecteren over hun leer- en leefhouding en hun gevoelens.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolbeleid maakt werk van luisterbereidheid en vertrouwen, zowel naar leerkrachten als naar leerlingen toe.
- Het team analyseert leerlingresultaten als uitgangspunt voor bijsturing op klas- en schoolniveau.
- De school werkt nauw samen met de pedagogische begeleidingsdienst bij het opzetten van vernieuwingstrajecten.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het kleuterteam kan afspraken maken voor een continue opbouw van de themagebonden woordenschat.
- In de lagere afdeling kunnen onderwijzers zorgen voor meer evenwicht binnen de doelen van taalbeschouwing.
- Bij de toetsen voor Nederlands kan mondeling taalgebruik meer aandacht krijgen.
- De planning in de lagere afdeling kan zich nog explicieter richten op evenwicht en volledigheid binnen elk muzisch domein.
- Ontwikkelingsgerichte beoordelingscriteria kunnen de evaluatie van muzische vorming in de lagere afdeling ondersteunen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Teamleden kunnen streven naar een gelijkgerichte visie op leerlingenevaluatie, als uitgangspunt voor een efficiënte rapporteringspraktijk.
- Het team kan afspraken maken rond 'informatierijke' feedback en evenwicht op het leerlingenrapport.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolbeleid kan het evenwicht tussen autonomie en gelijkgerichtheid op didactisch vlak nog beter bewaken.
- Het team kan nagaan hoe het de conclusies uit zelfevaluatie wil opvolgen. De nood aan klasnabije feedback en ondersteuning voor leerkrachten, is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de regelgeving

- De school moet het schoolreglement en de verplichte informatie aan de ouders bij de eerste inschrijving vervullen.
- De school moet de procedure voor het afleveren van de getuigschriften basisonderwijs en de bewaartermijn van de notulen respecteren.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Johan KETS de inspecteur-verslaggever	Rony TROCH de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	